

בית המשפט

ת"פ 001262/01		בית משפט מחוזי ירושלים	
15/07/02		כבוד השופטת מרים מזרחי	בפני:

בעניין: מדינת ישראל
 ע"י ב"כ עו"ד אברמוביץ
המאשימה

נגד

קובי שניידרמן (בן ברוך)
 ע"י ב"כ עו"ד אגמון
הנאשם

ג ז ר – ד י נ

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירות על חוק ההגבלים העסקיים, **התשמ"ח-1988** (להלן: החוק), בגין הסדרים כובלים בתחום הצבעים, שבהם נטלו חלק חב' **טמבור**, שבשירותה עבד, ורשתות שיווק עמם היתה קשורה.
2. משפטו של הנאשם הופרד מת"פ 1142/01 לאחר שהושג הסדר טיעון לגבי נאשמים אחרים, שלהם יוחסו עבירות באותה פרשה. כתב האישום המקורי בת"פ 1142/01 כלל נאשמים נוספים, שנשאו תפקידי מנהלים בחברת **טמבור**. הנאשמים **אריה קלנר**, **מנחם גילאור** ו**אפי רוזנצווייג** נמחקו מכתב האישום האמור במסגרת הסדר טיעון, ואילו חב' **טמבור** והמנכ"ל שלה בתקופה הרלבנטית, **ר. שולשטיין**, הורשעו על-ידי ודינם נגזר, בת"פ 1142/01. אף כי כל פרטי הסדר הטיעון – ובכללם קנס בסך 60,000 ₪ ומאסר לתקופה של שלושה חודשים בתנאי עבודות שירות – אומצו בגזר הדין, התקבל ערעורו של **שולשטיין** – (שחזר בו מההסדר) בבית המשפט העליון, בע"פ 7873/02, והרשעתו בוטלה, לאחר שהושג לענין זה הסכם בין המאשימה לבא כוחו.

3. על פי כתב האישום המתוקן, בתקופה שבין ינואר 1996 עד ליוני 1998 תיאמה **טמבור** עם רשתות שיווק של צבעים ("אייס", "קנה ובנה", "הום סנטר" ו"הנדימן"). מחירי מוצריה לצרכן. תיאומים אלה נעשו על ידי **טמבור** באמצעות הנאשם מול כל רשת ורשת בנפרד, תוך מתן הבטחה כי מחיר המוצר לצרכן יהיה אחיד בכולן. התיאום נמשך גם לאחר שבמהלך 1997 נפתחה כנגד **טמבור** חקירה בגין חשדות להפרת חוק ההגבלים העסקיים.

כתב האישום מדגיש את פעולתו של הנאשם כמתאם המחירים בפועל וכמוודא שרשתות השיווק מוכרות על פי המחירים שתואמו. על-פי כתב האישום המתוקן, במעשיו אלו היה הנאשם צד להסדרים כובלים, הכוללים כבילות הנוגעים למחיר שיידרש, שיוצע ושישולם, וכן לרווח שיופק, וכך גם צד להסדרים כובלים העלולים להפחית או למנוע את התחרות בעסקים בין רשתות השיווק לבין עצמן ובינן לבין חנויות אחרות המוכרות את מוצרי **טמבור**.

4. בת"פ 1142/01 הנזכר לעיל, בהתייחס לשיקולים הרלבנטים לחומרא בפרשה זו, ציינתי כי ההסדרים שבהם מדובר הם הסדרי מחירים הפוגעים בלב תכליתו של החוק להבטיח פעילות כלכלית חופשית לטובת הציבור. להסדרים אלה יש נפקויות לא רק אנכיות, אלא גם השלכות אופקיות ממשיות בכל הנוגע לתחרות שבין רשתות השיווק עצמן.

הוספתי וצינתי בת"פ 1142/01, כי חומרת העבירות בהן מדובר בולטת לאור הכוח המונופוליסטי של **טמבור**, שהינה מזה שנים רבות היצרנית המובילה של צבעים בישראל. בשנת 1989 הוכרזה **טמבור** כבעלת מונופולין בשוק הצבעים, הכרזה שעדיין עומדת בתוקפה. בנסיבות אלו, ברי שהיתה לתיאום המחירים השלכה של ממש על התחרות במחירים שבין רשתות השיווק לבין עצמן, וגם על התחרות במחירים בינן לבין חנויות אחרות המוכרות את מוצרי **טמבור**. קורבנות הפגיעה בתחרות האמורה הם צרכני הצבעים.

כפי שצינתי בגזר הדין לעניין **טמבור**, חומרה מיוחדת יש לייחס לכך שהתיאום האמור נמשך חרף פתיחת חקירה בחשדות על חוק ההגבלים העסקיים. חקירה

זו נפתחה במהלך 1997, בהקשר אחר (דחיקת מתחרה) והתרחבה גם לתחום ההסדרים הכובלים. חרף האמור בחודש אוגוסט 1997, במסגרת עדכון מחירי **טמבור**, וידא הנאשם בפועל כי מאות ממוצריה אכן נמכרים במחירים המתואמים והמשיך בתיאום גם במהלך 1998, ובמסגרת זו בחודש יוני 1998 תיאם את המחירים במסגרת עדכון גורף נוסף של מחירי מוצרי **טמבור**.

5. בא כוח המאשימה הדגיש את העובדה שהנאשם, אשר עבד בחב' **טמבור** מחודש פברואר 1996 בתפקיד מנהל מכירות ארצי לרשתות השיווק, היה המבצע העיקרי של ההסדרים הכובלים, כמי שניהל באופן ישיר את המו"מ בין **טמבור** ובין רשתות השיווק, וידא את יישום ההסכמות שהושגו. כמו-כן, מעורבות הנאשם בתיאום המחירים היתה לא רק מעורבות ישירה ואינטנסיבית, אלא גם ממושכת בזמן - משנת 1996 עד למחצית ראשונה של שנת 1998.

יחד עם זאת, גם בא-כוח המאשימה ציין, כי הנאשם היה שכיר בכל תקופת עבודתו ולא נהנה באופן ישיר מרווחי הקרטל, והצביע על העובדה שאין לנאשם עבר פלילי. בנסיבות אלו ולאור נסיבותיו האישיות של הנאשם, סבר בא-כוח המאשימה, כי ניתן להסתפק לגביו בעונש של ששה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, קנס בסך 50,000 ₪ והתחייבות להימנע מעבירה על **חוק ההגבלים העסקיים**.

6. טענתו העיקרית של בא-כוח הנאשם היא, שהנאשם לא "המציא" את ענין התיאום, אלא השתלב במתווה תיאום קיים בהיכנסו לתפקידו ב**טמבור** ב-1996. אכן, כתב האישום המקורי עוסק בתיאום החל משנת 1994, בעוד שלנאשם מיוחס התיאום החל משנת 1996. ב"כ הנאשם גם ציין את מעמדו של הנאשם ב**טמבור** כשיקול לקולא. לדבריו, בחלק מהתקופה היה רביעי בהיררכיה (ביחס למנכ"ל **טמבור**), ובחלק האחר היה שלישי בהיררכיה. בא-כוח הנאשם הטעים בהקשר זה, כי זו הפעם הראשונה שבכתבי האישום על **חוק ההגבלים העסקיים** מיוחסות העבירות לדרג נמוך יחסית בהיררכיה הניהולית. ב"כ הנאשם הוסיף והדגיש את העובדה, שלא יוחסו עבירות לרשתות השיווק באותו הקשר, דבר

המצדיק, לשיטתו, המתקת הדין בכל הנוגע לנאשם שהורשע. על רקע כלל הטענות האמורות מדגיש בא-כוח הנאשם, כי הנאשם הופלה לרעה ונותר ליתן את הדין, בשעה שאחרים חמקו ממנו. עוד טען ב"כ הנאשם, כי כשכיר ב**טמבור**, לא הפיק הנאשם תועלת כלכלית אישית מההסדרים הכובלים. בנוסף, הפנה ב"כ הנאשם לנסיבותיו האישיות של הנאשם: הוא נשוי, אב לשלושה ילדים, מפרנס עיקרי במשפחה, אשתו עובדת בויצ"ו בחצי משרה. רק לאחרונה החל בעבודה חדשה, כשכיר בתחום שיווק כלי עבודה, וקיים חשש שמאסר בתנאי עבודות שירות יפגע באופן ממשי בהעסקתו.

7. ברי, כי מעורבותו הרבה של הנאשם בתיאום המחירים שבו עוסק כתב האישום מהווה שיקול מיוחד לחומרא. הנאשם היה המבצע העיקרי של העבירות, במובן זה שפעולותיו הוציאו את ההסדר מן הכוח אל הפועל.

ברם, מאחר שהתיאום שבו מדובר החל כבר ב-1994, ואילו הנאשם עסק בו רק החל מ-1996, מתעוררת התחושה שמיצוי הדין עם הנאשם יוצר אפליה בינו ובין אחרים שהיו פעילים בנושא קודם להעסקתו ב**טמבור**. הנאשם **שולשטיין**, שעניינו הוזכר לעיל, הורשע על פי סעיף 48 לחוק, דהיינו כ"**מי שלא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל אמצעים סבירים להבטחת שמירתו של חוק זה**". מאחר שמכתב האישום המקורי נותרו רק הנאשם שבפני והנאשם **שולשטיין**, עולה כי מי שאחראי באופן ישיר לביצוע עבירות בתקופה שקדמה לנאשם אינו נותן כלל את הדין. השוויון הוא ערך חשוב בענישה הפלילית והוא בסיסו של הכלל בדבר אחידות הענישה, וראו: ע"פ 344/81, 359 מ"י נ' **סגל ואח'**, וערעור שכנגד פ"ד לה(4) 313, 329; ע"פ 419 קלמן פייביש נ' מ"י, פ"ד לה(4) 701, וכן ראו ת"פ 417/97 (מחוזי י-ם) מ"י נ' **הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ ואח'**, דינים מחוזי, לג(1) 563, סעיף 24 לגזר הדין. שיקול זה הוא בעיני שיקול מרכזי לקולא.

בנוסף, אני מייחסת משקל לעובדה שהנאשם לא יזם את רעיון התיאום, אלא קיבל אותו כחלק מהתפקיד שאליו נכנס בעת שהחל לעבוד בחב' **טמבור**. נראה

כי את התלהבותו לבצע את התיאום יש לייחס לרצונו להשביע את רצון מעסיקיו כעובד חדש. בדבריו בבית המשפט הדגיש שהגיע לאותו תפקיד מחברה אחרת, שבה לא התוודע לנושא ההגבלים העסקיים וכי איש מעולם לא הדריך אותו או הסביר לו את ההיבט החוקי הקשור בנושא. כשכיר של **טמבור** – וכמי שלא היה שייך לדרג הניהולי הבכיר – אין גם לאמר כי הוא שקטף באופן כלשהו את פירות ההסדרים הכובלים, וראו לשיקול זה ע"פ 1806/95 **טמפו תעשיות בירה בע"מ ואח' נ' מ"י**, תק-מח כרך כו(6) 957, עמ' 36/38, ובהקשר הספציפי של הגבלים עסקיים ת"פ 201/96 (י-ם) **מ"י נ' מגדל ואח'**, דינים מחוזי כו(7) 468. ות"פ 162/99 **מ"י נ' המשביר לחקלאי בע"מ**, דינים מחוזי לב(5) 217.

אני רואה לנכון גם להתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם, ובכללן בעובדה שהוא מתמודד עתה עם קליטה במקום עבודה חדש.

8. לאור האמור, אני רואה מקום להחמיר עם הנאשם. אני גוזרת עליו את העונשים הבאים:

א. מאסר בתנאי עבודות שירות לתקופה של חודשיים, אותו יבצע ב-עמותת ידידי חיל הים רח' אלנבי 204 חיפה, בימים א' – ה' בין השעות 08:00 – 17:00, וערבי חגים 08:00 – 13:00, החל מיום 21.7.02.

ב. קנס בשיעור של 20,000 ₪ או שני חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-8 תשלומים חודשיים שווים, החל ביום 1.8.02 ועד ל-1 בחודש בחודשים לאחר מכן. לא ישולם סכום במועד, תעמוד כל יתרת הקנס לתשלום מיידי.

ג. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים, אותו ישא אם יעבור תוך תקופה של שנתיים מהיום עבירה על חוק ההגבלים העסקיים.

ד. הנאשם יחתום על התחייבות להימנע מעבירה על חוק ההגבלים העסקיים. סכום ההתחייבות 50,000 ₪ לתקופה של שנתיים. לא יחתום – ייאסר ל-10 ימים.

ניתן היום, כ"ח בתמוז תשס"ב (8 ביולי 2002), במעמד הצדדים.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ב"כ הנאשם:

אבקש שתחילת עבודות שירות יהיה ב- 1.11.02.

עו"ד איתי פלאדר, ב"כ המאשימה:

לאור נסיבותיו האישיות של הנאשם, זו בכל זאת דחייה ארוכה.

ב"כ הנאשם:

אבקש עיכוב ביצוע של הקנס לתקופה של 45 יום.

ב"כ המאשימה:

אין לי התנגדות שיידחה מועד עבודות השירות וגם אין לי התנגדות שהתשלום הראשון של הקנס יהא ביום 1.10.02.

החלטה

ההתייצבות לעבודות שירות תהא ביום 1.11.02.

תשלום הראשון של הקנס החל ביום 1.10.02.

ההתחייבות תיחתם תוך 7 ימים.

המזכירות תודיע לממונה על עבודות שירות.

ניתנה היום ו' באב, תשס"ב (15 ביולי 2002) במעמד הצדדים.